Svenska Smärtläkarföreningen 2021

Utbildningstjänst för specialistläkare (ST) för specialiteten Smärtlindring -en vägbeskrivning

Bild från Pixabay

För Smärtläkarföreningen:
Henrik Grelz
Märta Segerdahl Storck
Sofia Paulsson

Varmt välkommen till specialiteten Smärtlindring!

Som specialist i Smärtlindring kan du räkna med att få stor användning för din nya specialitet. Den kommer både ge dig nya möjligheter att stärka din basspecialitets arbete med den stora andelen patienter som har smärtproblematik samt ge dig många nya möjligheter till att jobba bredare och använda kunskapen från din basspecialitet i nya sammanhang. Vi i Svenska Smärtläkarföreningen önskar dig varmt välkommen till nya goda karriärmöjligheter och en omväxlande och intellektuellt stimulerande specialitet som behövs överallt i sjukvården!

Innan utbildningstjänst till specialiteten smärtlindring ST-tjänst påbörjas:

Smärtlindring är en tilläggsspecialitet som kan nås från ett stort antal basspecialiteter.

Den enskilde smärtläkarens kompetens skall präglas av vilken basspecialitet vederbörande har. Samtidigt finns en slags ”miniminivå” av kunskaper som alla läkare, oavsett basspecialitet, förväntas uppnå under utbildning till specialist i smärtlindring. Detta dubbla perspektiv (”djup” och ”bredd”) bör genomsyra utbildningstjänsten.

Tilläggsspecialitet Smärtlindring kan läggas till följande basspecialiteter och ligga till grund för en specialisttjänstgöring (ST) i Smärtlindring:

- Barn- och ungdomsmedicinska specialiteter,
- Enskilda basspecialiteter med undantag för klinisk farmakologi, klinisk genetik, rättsmedicin och socialmedicin,
- Invärtesmedicinska specialiteter,
- Kirurgiska specialiteter,
- Neurologiska specialiteter med undantag för klinisk neurofysiologi,
- Psykiatriska specialiteter

Vid ansökan om specialistkompetens i Smärtlindring gäller även att minst 60 månader handledd tjänstgöring skall redovisas. Man kan maximalt tillgodoräkna sig 30 av dessa månader från tidigare specialistutbildning (basspecialitet). En ST i Smärtlindring motsvarar således minst 30 månaders heltidstjänstgöring.

Hur finner jag en ST-tjänst i Smärtlindring?

ST-tjänster i Smärtlindring annonseras sällan. Vänd dig till en verksamhet, gärna med närhet till din basspecialitet, som bedriver smärtvård och som har anställd specialist/specialister i Smärtlindring då handledning av smärtspecialist är en förutsättning för godkänd ST i smärtlindring.

Hur finansieras en ST-tjänst i Smärtlindring?

Regionala medel kan äskas för finansiering av ST-tjänst. Som exempel uppgår denna summa i Region Skåne till cirka 30 % av lönen för ST-läkaren.

Hur får jag tillgång till studierektor?

Socialstyrelsen föreskriver att det är vårdgivarens ansvar att ST-läkarna har tillgång till en studierektor. Det är alltså arbetsgivarens ansvar att tillsätta studierektor samt tillse att förutsättningar finns för att uppfylla målbeskrivningen för specialiteten. I föreskriften framgår också att studierektorn ska ha specialistkompetens och ska ha genomgått handledarutbildning. Det finns dock inget krav på inriktningen av studierektorns specialistkompetens, utan det allmänna rådet är att studierektorn bör ha “relevant” specialistkompetens. En studierektor utan specialiteten Smärtlindring kan alltså väljas och bör då ha en närliggande specialitet samt vid behov rådfråga

studierektorer med Smärtlindring som specialitet exempelvis för bättre planering kring utbildningsmoment.

Studierektorer med specialitet i Smärtlindring kan i regel återfinnas på landets universitetskliniker. Svensk smärtläkarförening verkar för att upparbeta och stödja ett nationellt nätverk med studierektorerna med specialiteten smärtlindring.

Ansvaret för tillgång till studierektor och lämplig utbildningsstruktur är arbetsgivarens ansvar. Regeln är att arbetsgivare tillhandahåller studierektor. I särskilda fall då studierektor ej finns i er verksamhet så kan studierektorer på universitetskliniker tillfrågas för att köpa in tjänsten. Det finns inga garantier att tjänsten går att köpa in.

2008, 2015 eller 2021 års regelverk?

Läkare med legitimationsdatum före den 1 maj 2015 kan utbilda sig antingen enligt SOSFS 2008:17 eller SOSFS 2015:8 fram till 30 april 2022 (inlämnad specialistansökan), därefter gäller utbildning enligt SOSFS 2015:8.

Läkare med legitimationsdatum från och med den 1 maj 2015 utbildar sig enligt SOSFS 2015:8.

Läkare som inte har gjort eller kommer att göra svensk AT för att erhålla läkarlegitimation och som inte har påbörjat sin specialiseringstjänstgöring innan 1 juli 2021 utbildar sig enligt HSLF-FS 2021:8. Läs mer på: Sveriges Läkarförbund

Äldre intyg från basspecialitet kan användas för att intyga om fullgjorda a- och b-mål enligt 2015 års regelverk. Vissa kurser för a- och b-mål till sjukdomsförebyggande åtgärder, läkemedel och försäkringsmedicin kan dock vara nödvändigt att komplettera om de saknas.

Att planera din utbildningstjänst

Information till ST-läkare, handledare och verksamhetschefer

Första mötet

Närvarande: ST-läkare, handledare, verksamhetschef och studierektor

1. Välkommen! Presentation av ST-läkaren och inventering av hens erfarenheter och kompetens.

2. Presentation av handledare, verksamhetschef, enhet och studierektor.

3. Studierektor informerar om följande upplägg för alla inblandade parter:

   a. ST-överenskommelsen. Vem ansvarar för vad? Ansvarsfördelning Region Skånes exempel Upprätta ett ST-kontrakt i enlighet med denna ansvarsfördelning.

   b. **Handledning av ST-läkare minst 4-6 gånger per år,** schemalagd tid. Instruktion för handledning Region Skånes exempel. Handledning ska kunna redovisas skriftligt för studierektor.

   c. Kompetensvärdering för att följa progression med hjälp av följande instrument: Instrument för kompetensvärdering Region Skånes exempel. Handledare och verksamhetschef ska rådgöra med studierektor i samband med ST-läkares ansökan om specialistkompetens och då kunna visa upp dokument som styrker kompetensvärdering vid upprepade tillfällen.

   d. Målbeskrivning SOSFS 2015:8 Svensk Smärtläkarförening.

   e. Genomgång för att identifiera a- och b-delmål som är uppfyllda i grundspecialitet. Observera obligatoriska kurser för a- och b-mål i 2015 års regelverk.

   f. Obligatoriska kurser att planera

   g. Vetenskapligt arbete, finns det sedan tidigare att tillgodoräkna?

   h. Kvalitetsarbete

   i. Diskussion inför utarbetande av individuell utbildningsplan.

   j. Planering av sidotjänstgöringar utifrån hemmaklinik och tidigare tjänstgöringar, se utbildningsboken sid 10–12 för exempel.

   k. Självstudier ska bedrivas, förslagsvis, 4 timmar/månad på arbetsplatsen.

   l. Internutbildning på hemmakliniken, hur är den planerad?

Lipus-hitta kurser

Svenska Smärtläkarföreningen-hitta kurser

Pain medicine-SSAI

Regionala utbildningskataloger

Upprättande av individuell studieplan

Det rekommenderas att en individuell studieplan upprättas inom 6 månader från ST-läkarens start av tjänstgöring som ska tillgodoräknas. Studieplanen ska godkännas av ST-läkare, handledare, verksamhetschef och studierektor.

Årliga möten

1. Årliga avstämningar med genomgång av ST-läkarens utbildningsportfölj

2. Närvarande: ST-läkare, handledare, verksamhetschef och studierektor

3. ST-läkaren uppdaterar utbildningsplan och skickar in skriftlig årsrapport till studierektor innan mötet. Årlig rapport från ST-läkare Region Skånes exempel.

4. Handledaren skickar in handledarutlåtande innan mötet, fritt formulerat utifrån återkommande kompetensvärderingar eller utlåtande efter ST-läkares sidotjänstgöringar.

5. Kompetensutveckling, sidotjänstgöringar, arbeten och kurser stäms av i mötet.

6. Övervägande om individuell studieplan behöver revideras eller tjänstgöringstid förlängas. Profil på smärtutbildningen övervägs. Vad behöver fördjupas och är bredden tillräcklig för att uppfylla målen?

Avslutande möte innan specialistansökan

Närvarande: ST-läkare, handledare, verksamhetschef och studierektor. Om din verksamhetschef ej själv är specialist i Smärtlindring kan underskrift delegeras till annan som innehar specialistkompetensen. **OBS** Det ska vara en annan person än din handledare. Alltså två specialister i smärtlindring som granskar att du uppfyller målen för specialiteten. Region Skånes exempel på delegering av ansvar

1. Ta kontakt med din studierektor, i god tid, för avslutande möte och gemensam sammanställning av alla delmål och intyg. Ansökan om specialistkompetens.